

Jolanta Przyłuska

Biblioteka Naukowa Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi

Czy repozytorium zastąpi bazę bibliograficzną - doświadczenia małej wyspecjalizowanej biblioteki medycznej

Abstrakt

Rozpoczynając poszukiwania piśmiennictwa na określony temat, pracownik akademicki zaczyna najczęściej od najbardziej kompletnej w danej dziedzinie bazy bibliograficznej. Następnie jest zainteresowany szybkim i prostym dostępem do tekstu źródłowego. Z dostępem do wielu źródeł zagranicznych płatnych lub bezpłatnych (*free full text/open access*) nie będzie miał większych trudności. Gorzej będzie, jeśli jego tropy skupią się na piśmiennictwie polskim, na pracach kolegi po fachu lub czasami jego własnych. Oprócz wyszukiwania za pomocą komputera będzie musiał wykonać wiele dodatkowych czynności – pójść do biblioteki, poszukać w archiwach, szafach, teczkach i różnych miejscach, gdzie składane są prace drukowane. Jednym ze sposobów na rozwiązanie takich problemów jest skorzystanie z repozytorium dokumentów cyfrowych. Może to być repozytorium prac danej uczelni, repozytorium tematyczne lub danego autora. Czy repozytorium może zastąpić bazę bibliograficzną? Artykuł jest próbą odpowiedzi na to pytanie na podstawie doświadczeń Biblioteki Naukowej Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi, w której tworzone są trzy bazy bibliograficzne i jedno repozytorium tematyczne.

Słowa kluczowe

czasopisma naukowe, bazy danych, repozytoria, medycyna, dostęp on-line, Polska

Abstract

Can a bibliographical database be replaced by a repository? Experience gained by an institutional medical library. An academic scholar usually begins the research for literature on a given topic by using the most complete bibliographical database in his/her field of interest. The next step comprises fast and simple access to the source material. Access to a large number of foreign sources, whether or not for a fee (*free full text/Open Access*), is not a problem. It is more difficult when the search focuses on Polish references, publications produced by a fellow scholar or sometimes the author's own papers. Aside from computer searches he/she will need to do much else, including library visits and searches in archives, files and other places where published papers are stored. One way to solve such problems is to use a repository of digital documents. This may be a repository of a given university's works, a subject repository or the collection of a given author. Can a bibliographical database be replaced by a repository? The author of this paper has made an attempt to answer this question with reference to experience gained by the Scientific Library of the Nofer Institute of Occupational Medicine, Łódź, where three databases and one subject repository have been developed.

Keywords

scientific journals, databases, repositories, medicine, on-line access, Poland

Potrzeby informacyjne użytkowników

O tym, w jaki sposób biblioteka realizuje potrzeby informacyjne użytkowników, decyduje w dużym stopniu dostępna technologia. Drukowana forma dokumentów ma swoje utrwalone miejsce w obszarze komunikowania się w nauce. Nie oprzemy się jednak w bibliotekach temu, co oferuje nowa technika informacyjna. Jesteśmy uczestnikami zmieniających się zasad komunikacji naukowej. Internet coraz częściej wykorzystuje oprogramowanie umożliwiające aktywne uczestnictwo autorów w publikowaniu swoich prac. Dostępne są też narzędzia pozwalające użytkownikowi na dopasowywanie zasobów sieciowych do własnych potrzeb (np. profile użytkownika, systemy alertów, kanały RSS). Klienci oczekują od bibliotek nowoczesnych usług informacyjnych, dostarczania wiedzy w sposób ciągły, bez ograniczeń

czasowych, z dowolnego miejsca, w pełnym tekście i z możliwością aktywnego uczestnictwa w procesie komunikowania się.

Wiele z tych funkcji jest wykorzystywanych w naszych bibliotekach. Największe trudności sprawia jednak dostarczenie czytelnikom pełnych tekstów polskich publikacji naukowych. Brak zintegrowanego dostępu do publikacji z polskich czasopism współegzystuje z szerokimi zasobami publikacji zagranicznych dostępnych w polskich bibliotekach. Zagraniczne serwisy z pełnymi tekstami można kupować od światowych dostawców. Inną drogą jest poszukiwanie publikacji zagranicznych w otwartym Internecie (czasopisma *open access*, *free full text*, repozytoria). Polskie zasoby zaczynają być widoczne w sieci dzięki inicjatywie wydawców, którzy udostępniają bieżące wydania swoich czasopism i niewielkie archiwa. Powstają serwisy oferujące pakiety czasopism z dostępem do wersji elektronicznej. W medycynie są to np. „Termedia”, „Borgis”, „Medycyna Praktyczna”, „Cornetis”. Nie są to kompleksowe źródła informacji, które można przeszukiwać tematycznie, tylko wykazy kilku lub kilkunastu tytułów czasopism posiadających pełny tekst dokumentu z prostą funkcją wyszukiwania. Nie są też czasopismami typu *open access*, lecz serwisami udostępniającymi treść dla wszystkich lub tylko dla określonej grupy użytkowników, którzy muszą wcześniej zarejestrować się lub wnieść opłatę. Czytelnik poszukujący określonego zagadnienia musi nawigować po kilku serwisach, wielokrotnie się rejestrować, pamiętać wszystkie hasła dostępu.

Różnorodność krajowych inicjatyw w zakresie tworzenia baz bibliograficznych stopniowo ewoluuje w kierunku udostępniania pełnych tekstów dokumentów. Organizowanie dostępu do elektronicznej formy publikacji w języku polskim w zintegrowanych bazach jest w początkowej fazie. Powstają biblioteki cyfrowe, możemy już wyszukać i przeczytać w formie elektronicznej wydawnictwa z wcześniejszych lat, doktoraty niektórych uczelni. Nie ma jednak dostępu do aktualnych publikacji naukowych. Brak jednolitych zasad polskich wydawców, duże zróżnicowanie rynku wydawniczego, a także znacząco wyższa ocena publikacji w języku angielskim przy ocenie dorobku publikacyjnego naukowców powodują, że polskie publikacje gorzej funkcjonują w cyfrowym obiegu informacji. Dla Polaków pisze się po polsku i większość z nas sięga najpierw po publikację polskojęzyczną. Potrzeba dotarcia do polskich prac widziana jest przez bibliotekarzy, którzy nie mogą spełnić oczekiwań informacyjnych znacznej grupy użytkowników. Biblioteki medyczne nie mogą korzystać z polskiego serwisu z pełnymi tekstami naukowymi, ponieważ takiego serwisu jeszcze nie ma. Przeszukujemy więc bazy bibliograficzne np. Biblioteki Narodowej, „Polską Bibliografię Lekarską” (płatną), BazTech, mniejsze bazy tematyczne, bibliografie publikacji pracowników szkół wyższych. Następnie sprawdzamy, która biblioteka posiada drukowaną wersję i zamawiamy pełny tekst. W bibliotekach medycznych proces ten ułatwia system automatycznego zamawiania i dostarczania dokumentów cyfrowych – doc@med. Podłączenie pełnych tekstów do baz bibliograficznych zmieniłoby zasadniczo usługi informacyjne polskich bibliotek.

Innym sposobem na udostępnianie publikacji jest budowanie repozytoriów *open access*. Inicjatywę na tym polu mogą przejąć bibliotekarze. Wiąże się to z akceptacją nowych sposobów komunikacji naukowej zarówno wśród bibliotekarzy, jak też w środowisku naukowym – głównie wśród autorów prac, ponieważ ich aktywne uczestnictwo w dostarczaniu swoich publikacji (pre- i postprintów) zapewni wymianę wiedzy. Ważna jest także polityka polskich wydawców wobec otwartego udostępniania publikacji.

Wiele nadziei można wiązać z powstającą Domeną Repozytoriów Wiedzy (DIR) (<http://dir.icm.edu.pl/>) – polską naukową biblioteką cyfrową, która ułatwi i upowszechni

dostęp do materiałów naukowych. Będą w niej gromadzone różne typy dokumentów ze wszystkich dziedzin wiedzy. W ramach projektu DIR będzie utworzona pełnotekstowa kolekcja polskich czasopism naukowych. Teksty tworzone współcześnie będą udostępniane za zgodą autorów lub podmiotów dysponujących prawami autorskimi. Starsze teksty, do których wygasły już autorskie prawa majątkowe, można bez przeszkód prezentować i udostępniać. Jeśli do projektu przyłączą się wydawnictwa medyczne i autorzy piszący prace z zakresu medycyny, to taka współpraca może znacząco ułatwić dostęp do polskich publikacji. Podobny narodowy serwis do przeszukiwania, udostępniania pełnych tekstów publikacji naukowych, funkcjonuje już w Hiszpanii pod nazwą RECOLECTA (<http://www.recolecta.net>). Agreguje on repozytoria instytucjonalne i hiszpańskie czasopisma *open access* stosujące protokół wymiany danych OAI-PMH. Dzięki temu serwis RECOLECTA może współpracować z infrastrukturą projektu DRIVER integrującego repozytoria europejskie.

Dostępność publikacji polskojęzycznych w wybranych serwisach

Polskie publikacje widoczne są w zagranicznych serwisach, które indeksują nasze czasopisma. W medycynie takim źródłem jest baza MEDLINE, która jako największa światowa baza biomedyczna rejestruje również polskie czasopisma naukowe, spełniające określone standardy wydawnicze. Zapewnia zaawansowane wyszukiwanie dokumentów, daje również możliwość udostępniania pełnych tekstów. Posadowiona jest w publicznie dostępnym serwisie PubMed (<http://pubmed.gov> [1]), tworzonym przez amerykańską National Library of Medicine.

Analiza serwisu PubMed (dostęp 20 marca 2009 r.), który zawiera ponad 18 mln dokumentów z biomedycyny z całego świata, wykazała, które polskie czasopisma udostępniają pełne teksty.

Pytanie wyszukiwawcze:

#1 Search limits: only item with links to full text, only with links to free full text, Polish

Result: 1531

Dla 1526 wyszukanych dokumentów w pełnym tekście w języku polskim zidentyfikowano tytuły czasopism, dostawcę pełnego tekstu i sposób dostępu (tab. 1). Pozostałych pięć prac pochodziło z zagranicznych czasopism.

Tab. 1. Publikacje polskojęzyczne dostępne poprzez MEDLINE

Lp.	Tytuł czasopisma	Dostawca pełnego tekstu	Liczba publikacji w pełnym tekście	Sposób dostępu
1.	„Kardiologia Polska”	Termedia	597	logowanie/rejestracja
2.	„Postępy Higieny i Medycyny Doświadczalnej”	Index Copernicus	332	bez logowania
3.	„Neurologia i	Termedia	262	logowanie/rejestracja

	Neurochirurgia Polska”			
4.	„Endokrynologia, Diabetologia i Choroby Przemiany Materii Wieku Rozwojowego”	Cornetis	238	logowanie/rejestracja
5.	„Polskie Archiwum Medycyny Wewnętrznej”	Polish Archives of Internal Medicine	97	bez logowania, od lutego 2009 r. prace tylko w jęz. angielskim
	Razem		1526	

Źródło: PubMed [on-line]. [Dostęp 20 marca 2009]. Dostępny w World Wide Web: <http://pubmed.gov>.

Tylko czterech wydawców udostępnia pełne publikacje w języku polskim poprzez ogólnodostępny serwis PubMed. Niektórzy edytorzy zamieszczają swoje czasopisma w bazie MEDLINE w pełnym tekście za pośrednictwem firmy EBSCO lub ProQuest (w ten sposób polskie czasopismo „Medycyna Pracy” jest widoczne w bazie MEDLINE with Full Text wydawanej przez EBSCO oraz w bazie ProQuest Medical Library).

W celu sprawdzenia dostępności polskich publikacji w pełnym tekście w zasobach wolnego Internetu przeanalizowano także powstającą sieć repozytoriów DRIVER i katalog zasobów cyfrowych OAIster.

Analiza sieci repozytoriów DRIVER (<http://www.driver-repository.eur>) zawierającej ok. 1 mln dokumentów z różnych repozytoriów europejskich wykazała, że w bazie są dopiero 23 prace w języku polskim z różnych repozytoriów poza Polską (Portugalia, Holandia, Francja, Węgry, Szwecja).

Pytanie wyszukiwawcze:

#1 Search all repositories, Document Language: Polish

Results: 23

Przy rejestrowaniu swojego repozytorium w serwisie DRIVER trzeba sprawdzić, czy pole identyfikujące język publikacji jest wypełnione w naszym archiwum cyfrowym. W przypadku braku takiej informacji prace polskie nie będą wyszukiwane według języka (jak np. polskie dokumenty z Repozytorium Bibliotek Cyfrowych z Poznania).

Analiza katalogu zasobów cyfrowych OAIster (<http://www.oaister.org>) rejestrującego ok. 20 mln dokumentów pozwoliła wyszukać 152 514 polskich prac.

Pytanie wyszukiwawcze:

#1 All types resources, Language: Polish

Results: 152 514

Spśród wyszukanych prac większość pochodzi z polskich bibliotek cyfrowych i obejmuje starsze zasoby, do których uzyskano prawo zamieszczania i publicznego udostępniania. Nie ma w nich współczesnych zasobów.

Politykę wydawców związaną z archiwizacją prac w repozytoriach można sprawdzić w bazie RoMEO tworzonej przez SHERPA (<http://www.sherpa.ac.uk/romeo.php>). Wśród około 500 wydawców z całego świata zaczynają być widoczni polscy wydawcy, którzy określają swoje zasady wobec open access, np. Polskie Towarzystwo Histochemików i Cytochemików wydające anglojęzyczne czasopismo „Folia Histochemica et Cytobiologia” pozwala na archiwizację postprintów (*blue publisher*). Zakład Badania Ssaków PAN wydający „Acta Theriologica” oraz Instytut Matematyczny PAN – edytor „Acta Arithmetica” i „Annales Polonici Mathematici”, umożliwiają archiwizację pre- i postprintów (*green publisher*). Pozostali polscy wydawcy nie przedstawiają zaleceń dotyczących możliwości otwartego archiwizowania prac w repozytoriach.

Usługi informacyjne w Bibliotece IMP

Biblioteka Instytutu Medycyny Pracy (IMP), aby sprostać potrzebom informacyjnym swoich użytkowników, korzysta najczęściej z baz biomedycznych. Ze względu na interdyscyplinarny charakter prowadzonych badań w Instytucie, często istnieje potrzeba wyszukiwania publikacji z nauk technicznych (chemia, fizyka) oraz humanistycznych (psychologia, socjologia, historia medycyny). Odbiorcą usług informacyjnych Biblioteki IMP są głównie pracownicy Instytutu. Użytkownicy zewnętrzni stanowią drugą grupę, której znaczenie rośnie wraz z możliwościami szerokiego udostępniania własnych zasobów przez Internet. Biblioteka prenumeruje ważniejsze serwisy zagraniczne (Elsevier, Springer, Oxford University Press, ProQuest, Ovid, Knovel, Scopus). Korzysta także z „Polskiej Bibliografii Lekarskiej” oraz tworzy własne bazy tematyczne zapewniające łatwy i szybki dostęp do zasobów zgromadzonych w bibliotece: MEDIP, PUB, NAUKA.

Baza **MEDIP** (<http://old.imp.lodz.pl/expertus/inf/>) zawiera opisy bibliograficzne publikacji tematycznych z zakresu medycyny pracy, wyselekcjonowanych z czasopism polskich i zagranicznych dostępnych w Bibliotece IMP. Jest udostępniana w dwóch częściach: MEDIP 1990, zawierającej dane za lata 1989–1999, i MEDIP 2000, gromadzącej opisy publikacji od 2000 r. W obu częściach znajduje się ponad 50 tys. opisów. Ważniejsze pola wyszukiwawcze: autor, tytuł czasopisma, rok publikacji, język, słowa kluczowe, dział tematyczny.

Baza **PUB** (<http://old.imp.lodz.pl/expertus/PUB/>) zawiera dorobek publikacyjny pracowników IMP od 1972 r. w postaci krótkich rekordów bibliograficznych. Stan bazy w marcu 2009 r. to 6868 rekordów. Można ją przeszukiwać głównie według autora i roku opublikowania pracy.

Baza **NAUKA** (<http://old.imp.lodz.pl/expertus/NAUKA/>) zawiera opisy bibliograficzne prac doktorskich i habilitacyjnych pracowników IMP oraz prac obronionych w Instytucie od 1960 r. Obejmuje 228 dysertacji wyszukiwanych poprzez nazwisko autora, rok, słowa kluczowe.

Wszystkie trzy bazy tworzone są w programie ISIS i udostępniane w Internecie poprzez system Expertus. Skierowane są głównie do pracowników IMP, doktorantów, studentów uczelni łódzkich, uczestników kursów organizowanych w IMP, studiów podyplomowych, pracowników stacji sanitarno-epidemiologicznych, lekarzy medycyny pracy i specjalistów zajmujących się problematyką ochrony zdrowia pracujących. Zamówienie pełnego tekstu realizowane jest poprzez obsługę w czytelnicy na miejscu lub skanowanie/kserowanie i wysyłanie do uprawnionego odbiorcy.

Baza MEDIP stanowi narzędzie do szybkiego zebrania informacji o specjalistycznym piśmiennictwie. Rejestrowane są w niej prace z bieżącej prenumeraty czasopism polskich i zagranicznych. Ułatwia zebranie aktualnego piśmiennictwa, w tym polskiego przy pisaniu prac z toksykologii, bezpieczeństwa pracy, zdrowia publicznego. Informuje o tym, że publikacja drukowana jest w zasobach biblioteki. Użytkownik przychodzący do biblioteki ma możliwość dotarcia do bibliografii i otrzymania pełnego tekstu. Użytkownik z zewnątrz może otrzymać z bazy spis publikacji, a pełny tekst zamówić poprzez pocztę elektroniczną. Baza PUB natomiast jest wykorzystywana do wyszukiwań publikacji pracowników IMP, sprawozdań, analiz i oceny dorobku. Po pełny tekst wyszukanej publikacji można sięgnąć w czytelni lub skorzystać z podręcznego archiwum kopii prac. Baza NAUKA ułatwia wyszukanie doktoratów i habilitacji, które dostępne są tylko na miejscu w wersji drukowanej.

Coraz częściej pracownicy IMP zgłaszają potrzebę szybkiego przesłania wersji elektronicznej własnej publikacji lub wskazanie dostępu do niej. Przekonani są, że skoro biblioteka rejestruje ich prace, ocenia ich wartość w postaci wskaźników cytowań, to zapewne też archiwizuje je nie tylko w postaci druku. Czasami proszą o zeskanowanie własnych prac. Aby spełnić te oczekiwania, biblioteka powinna posiadać narzędzie do archiwizacji i udostępniania formy cyfrowej dokumentów powstających w ramach działalności publikacyjnej pracowników. Czy będzie je zamieszczać w otwartym Internecie, czy tylko w sieci wewnętrznej, zależy to od przyjętych założeń i uprawnień do publicznego udostępniania. O korzyściach z autoarchiwizacji w repozytoriach autorzy jeszcze niewiele wiedzą i wyrażają wiele obaw co do takiej formy udostępniania publikacji.

Repozytorium ECNIS jako nowe narzędzie

W 2007 r. Biblioteka IMP rozpoczęła tworzenie repozytorium tematycznego na potrzeby programu badawczego z dziedziny epidemiologii chorób nowotworowych (Sieć Doskonałości ECNIS (<http://www.ecnis.org>), Environmental Cancer Risk, Nutrition and Individual Susceptibility – Rak Środowiskowy, Dieta i Indywidualna Wrażliwość). Repozytorium zostało zaplanowane jako archiwum *open access* różnorodnych dokumentów powstających w czasie realizacji projektu, a następnie do dalszego gromadzenia i szerokiego udostępniania publikacji o tematyce związanej ze środowiskowym narażeniem na raka.

Repozytorium ECNIS (<http://ecnis.openrepository.com/ecnis/>) budowane jest w oparciu o program DSpace współpracujący z protokołem OAI-PMH, posadowione jest w serwisie OpenRepository (BioMedCentral), a administrowane przez Bibliotekę IMP. Dokumenty opisywane są zgodnie ze standardem Dublin Core. Deponowanie publikacji polega na wprowadzeniu opisu bibliograficznego i podłączeniu pełnego tekstu dokumentu, najczęściej w formacie PDF. Do danego opisu można podłączyć więcej niż jeden plik, można także wprowadzić kilka adresów internetowych informujących o dostępności tekstu w innych serwisach. Użytkownik końcowy może dotrzeć do zawartości repozytorium kilkoma drogami. Jednym ze sposobów jest wykorzystywanie przez DSpace systemu cyfrowej identyfikacji obiektów tzw. CNRI Handle System (Corporation for National Research Initiatives Handle System). Przydzielenie każdej pracy stałych identyfikatorów umożliwia wyszukanie publikacji w Internecie i dostęp do pełnego tekstu z poziomu wyszukiwarek. Innym sposobem jest wyszukiwanie danych wewnątrz repozytorium poprzez:

- search – proste i zaawansowane wyszukiwanie publikacji po podaniu konkretnych danych (np. autor lub słowo kluczowe),

- browse – przeglądanie zawartości bazy według indeksów (nazw kolekcji, tytułów publikacji, autorów, słów kluczowych, daty publikacji).

Podstawowa lista wyników wyszukiwania zawiera skrócony opis publikacji (data, tytuł, autor). Tytuł publikacji zawiera link przekierowujący użytkownika do pełnego opisu bibliograficznego z możliwością pobrania kompletnego dokumentu.

Repozytorium ECNIS wykorzystuje najnowsze zasady udostępniania pełnych tekstów dokumentów, posiada funkcję autoarchiwizacji, system alertów o nowych publikacjach, pozwala na tworzenie bezpośrednich połączeń do serwisów społecznościowych typu Connotea, Delicious, Citeulike, Facebook, zakładanie indywidualnych stron dla autorów informujących o zainteresowaniach badawczych i dorobku publikacyjnym. Wpisuje się tym samym w nurt przemian w komunikacji naukowej. Jest pierwszym repozytorium tego typu budowanym w polskich bibliotekach. Nie ma w nim polskich publikacji, ale jeśli takie powstaną w ramach międzynarodowego programu ECNIS, to nie ma przeszkód, aby je tam zamieścić.

Czy repozytorium zastąpi bazę bibliograficzną?

Doświadczenia zdobyte przy tworzeniu Repozytorium ECNIS były impulsem do poszukiwania narzędzi mogących zmienić standard usług informacyjnych świadczonych w Bibliotece IMP. Obecnie powstają plany dalszych działań.

Scenariusz I (MEDIP, PUB, NAUKA razem): Można zrezygnować z budowania trzech oddzielnych baz MEDIP, PUB, NAUKA i utworzyć jedno repozytorium prac pracowników zawierające również doktoraty i habilitacje. Polskie publikacje tematyczne mogą być rejestrowane w ograniczonym zakresie – tylko te, których nie ma w innych bazach.

Scenariusz II (PUB i NAUKA razem, MEDIP oddzielnie): Budujemy dwa repozytoria. Jedno repozytorium instytucjonalne powstanie z połączenia bazy PUB i NAUKA z aktywnym udziałem pracowników, a drugie, tematyczne, z bazy MEDIP, do której wprowadzamy tylko te publikacje, których nie ma w innych bazach, zwłaszcza z czasopism specjalistycznych. Minusem takiego rozwiązania jest mnożenie platform dostępu, co zniechęca użytkowników. Plusem jest czytelny podział na różnorodne funkcje każdej z baz.

Scenariusz III (PUB i NAUKA razem, rezygnacja z MEDIP): Budujemy tylko repozytorium instytucjonalne, aby zapewnić dostęp do dokumentów pracowników. Zajmujemy się wyłącznie archiwizacją dorobku instytucji i rozpowszechnianiem idei open access w środowisku własnej instytucji. Rezygnujemy z bazy MEDIP, gdyż inne bazy w dużym stopniu indeksują te same czasopisma, a wydawcy coraz częściej udostępniają archiwa i pełne teksty.

Wybór scenariusza zależy od analizy potrzeb użytkowników, możliwości finansowych, technologicznych i podjęcia dodatkowego zadania przez bibliotekę. Mogą tu być przydatne umiejętności uzyskane przy budowaniu Repozytorium ECNIS. Zasadniczą rolę odgrywają ograniczone możliwości finansowe w zakresie implementacji oprogramowania, utrzymania serwisu i zapewnienia ciągłości działania. Darmowe oprogramowanie, np. DSpace, wymaga nadzoru informatycznego, utrzymywania archiwum, wdrażania nowych wersji programu, zapewnienia 24-godzinnego dostępu. Być może dobrym rozwiązaniem byłby wybór jednolitej platformy dla wielu instytucji akademickich w Polsce, wspólne (konsorcyjne) zarządzanie i

przeszukiwanie osiągnięć nauki w jednolity sposób, odpowiadający potrzebom analizy bibliometrycznej i sprawozdawczości centralnej.

Repozytorium dokumentów cyfrowych jest miejscem, gdzie autorzy mogą przechowywać swoje publikacje w postaci elektronicznej. Mogą w nich składować różnego typu dokumenty, począwszy od publikacji naukowych, rozdziałów, dysertacji po wyniki badań, prezentacje z konferencji, materiały dydaktyczne, listy lektur, spisy piśmiennictwa tematycznego. Przekazując swoją pracę do repozytorium, autor zabezpiecza ją w formie cyfrowej, zapewnia stały dostęp do niej z dowolnego miejsca w globalnej sieci. Im szybciej zamieści preprint lub postprint, tym publikacja wcześniej trafia do obiegu informacyjnego, wzrasta jej widzialność, dostępność, a to pociąga za sobą wzrost cytowalności i integracji z naukowcami wykonującymi podobne badania. W ten sposób autorzy aktywnie mogą uczestniczyć w sieci powiązań tematycznych, tworząc nowy wymiar komunikacji naukowej.

Przypisy

[1] Odesłania do stron internetowych przedstawiają wersję aktualną w dniu 20 marca 2009 r.

Czy repozytorium zastąpi bazę bibliograficzną - doświadczenia małej wyspecjalizowanej biblioteki medycznej / Jolanta Przyłuska, // W: Bibliograficzne bazy danych : kierunki rozwoju i możliwości współpracy. Bydgoszcz, 27-29 maja 2009. - [Warszawa] : Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, K[omisja] W[ydawnictw] E[lektronicznych], Redakcja "Elektronicznej Biblioteki", 2009. - (EBIB Materiały konferencyjne nr 19). - ISBN: 83-921757-5-1. -Tryb dostępu : <http://www.ebib.info/publikacje/matkonf/mat19/przyluska.php>